

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Manowska

w sprawie ze skargi P. S.A. w B. o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w T.
z dnia 25 kwietnia 2019 r., sygn. akt I Ca (...), wydanego w sprawie
z powództwa P. S.A. w B.
przeciwko B. P.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 lutego 2020 r.,

1) odrzuca skargę

**2) zasądza od P.S.A. w B.
na rzecz B. P. kwotę 900 (dziewięćset) zł
tytułem zwrotu kosztów postępowania**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2019 r. Sąd Okręgowy w T., w sprawie o
zapłatę, z powództwa P. S.A. w B. przeciwko B. P. oddalił apelację obu stron od
wyroku Sądu Rejonowego w N. z dnia 18 września 2018 r. Od powyższego
orzeczenia powód wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem

prawomocnego orzeczenia, zarzucając Sądowi II instancji naruszenie: 1) przepisów prawa materialnego, to jest: art. 385¹ § 1 zdanie 2 k.c. w zw. z art. 58 § 3 k.c. oraz art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim, poprzez uznanie postanowień łączącej strony umowy pożyczki w zakresie dotyczącym wynagrodzenia prowizyjnego za abuzywne.

W dalszej kolejności skarżący wskazał, że powyższy wyrok Sądu Okręgowego w T. jest niezgodny z następującymi przepisami: art. 385¹ §1 zdanie 2 k.c. w zw. z art. 58 § 3 k.c. oraz art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim. Skarżący podniósł również, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, gdyż w niniejszej sprawie brak było podstaw do złożenia skargi o wznowienie postępowania, a ponadto nie przysługiwała też skarga kasacyjna. W konkluzjach P. S.A. w B. domagała się stwierdzenia, że zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w T. jest niezgodny z art. 385¹ § 1 zdanie 2 k.c. w zw. z art. 58 §3 k.c. oraz art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim.

W odpowiedzi na tę skargę pozwany domagał się jej odrzucenia, ewentualnie oddalenia, jako w całości bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest, co do zasady, dopuszczalna tylko wtedy, gdy zmiana lub uchylenie zaskarżonego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Wymaganie to wynika z przyjętego przez ustawodawcę założenia, że odpowiedzialność majątkowa Skarbu Państwa przewidziana w art. 77 Konstytucji i art. 417[1] § 2 k.c. może wchodzić w grę tylko wtedy, gdy strona poszkodowana uczyniła wszystko co możliwe, aby nie dopuścić do powstania szkody. Innymi słowy, obowiązkiem strony jest wykorzystanie wszystkich istniejących w systemie instytucji prawnych i dopiero ich bezskuteczność lub brak może, w razie wystąpienia szkody, uzasadniać odpowiedzialność Skarbu Państwa. Pogląd ten koresponduje z założeniem, że demokratyczne państwo prawne, powinno wymagać od członków tej wspólnoty tj.: obywateli, dbałości o swoje

prawne interesy i partycypowania w dostarczanych przez prawo środkach, w szczególności środkach zaskarżenia.

Wnosząc skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, dnia 20 września 2019 r., uszło uwagi P. S.A. w B., że w dniu 3 kwietnia 2018 r., a więc przed wniesieniem tej skargi, do polskiego systemu prawnego wprowadzono kolejny nadzwyczajny środek zaskarżenia, tj. skargę nadzwyczajną, której celem jest eliminacja prawomocnych orzeczeń naruszających zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji albo w sposób rażąco naruszających prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (art. 89 i nast. ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, Dz. U. z 2018 r. poz. 5 z późn. zm. - dalej "ustawa o SN"). Zważywszy, że uwzględnienie skargi nadzwyczajnej - zgodnie z art. 398¹⁵ i 398¹⁶ k.p.c. w związku z art. 95 ustawy o SN - prowadzi do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania albo do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i orzeczenia na nowo co do istoty sprawy, a więc do eliminacji przyczyny "szkody judykacyjnej", jest oczywiste, iż spełniając wymagania określone art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., wnoszący skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia musi wykazać, że wzruszenie zaskarżonego wyroku nie jest możliwe także w wyniku wniesienia skargi nadzwyczajnej. W konsekwencji skarżący wnosząc skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia po dniu 3 kwietnia 2018 r., celem spełnienia wymagania z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., musi wykazać, że wzruszenie zaskarżonego wyroku nie jest możliwe także w wyniku wniesienia skargi nadzwyczajnej, a niedochowanie tego wymagania pociąga za sobą odrzucenie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, jako niedopuszczalnej, zgodnie z art. 424⁸ § 1 k.p.c. (por. np.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2018 r., III CNP 9/18, OSNC 2018, Nr 12, poz. 121, z dnia 20 grudnia 2018 r., III CNP 19/18, niepubl., z dnia 9 maja 2019 r., IV CNP 46/18, niepubl.). Skarga strony powodowej nie spełnia, w efekcie, warunku, określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., skoro ogranicza się do wykazania, że brak jest ustawowej podstawy do złożenia skargi o wznowienie postępowania, a zaskarżony wyrok nie podlega zaskarżeniu skargą kasacyjną. Brak w niej, natomiast, wykazania, że P. S.A. w B. złożyła do

uprawnionego organu wniosek o wniesienie skargi nadzwyczajnej i nie został on uwzględniony (art. 89 § 2 ustawy o SN). Niewykazanie, zaś, tej okoliczności powoduje odrzucenie skargi na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

jw